

Advies van de informateur voor de vorming van een college in de gemeente Nijkerk 19 april 2018

Op 26 maart had ik een gesprek met vertegenwoordigers van de vijf partijen in de gemeenteraad van Nijkerk. Aansluitend werd ik benoemd tot informateur. Mijn opdracht is als bijlage bijgevoegd.

Onderstaand treft u het verslag aan van mijn werkzaamheden en een onderbouwd advies over de vervolgstap.

1^e gespreksronde (4 en 5 april)

In een open gesprek heb ik met alle fracties gesproken. Gespreksthema's waren: perspectief, uitdagingen voor de komende jaren; thema's voor de komende jaren; samenwerking met andere partijen; toekomstige coalitie.

Samenvatting

Tal van inhoudelijke thema's zijn per partij aangereikt. Er zijn wel bespreekpunten, maar geen breekpunten op de inhoudelijke thema's.

Het thema bestuurscultuur (waaronder Samen aan Zet) kwam in elk gesprek aan de orde. Door vier fracties werden zorgen uitgesproken over de opstelling van het CDA, zowel in de afgelopen jaren als tijdens de verkiezingscampagne.

Alle partijen spraken zich uit over hun voorkeursoptie voor een te vormen coalitie. VVD, PRO21 en De Lokale Partij spraken zich uit voor een vier partijen-coalitie van VVD, PRO21, De Lokale Partij en ChristenUnie-SGP. ChristenUnie-SGP sprak zich uit voor een drie partijen-coalitie van ChristenUnie-SGP, PRO21 en CDA. CDA sprak zich uit voor een drie partijen-coalitie CDA, ChristenUnie-SGP en De Lokale Partij.

2^e gespreksronde (9 en 10 april)

In deze gespreksronde heb ik wederom met alle fracties gesproken en is een verdiepingsslag gemaakt op inhoudelijke thema's: duurzaamheid – ambitie en rol overheid; woningbouw – tempo en aard van te realiseren woningen; sociaal domein. Voorts is intensief gesproken over de bestuurscultuur. Tenslotte is stilgestaan bij de meest wenselijke coalitie.

Samenvatting

De inhoudelijke thema's vormen voor geen van de mogelijke coalities een belemmering voor het maken van nadere afspraken.

Ten aanzien van de bestuurscultuur is er op de hoofdlijn een grote mate van consensus. Op basis van de evaluatie van participatietrajecten kan dit worden doorontwikkeld en worden aangescherpt voor de verschillende actoren (samenleving, raad/college, ambtelijke organisatie). Opnieuw signaleren vier partijen hier op zijn minst nuance-verschillen met het CDA, deels als gevolg van beeldvorming, maar ook door de gekozen opstelling in een aantal specifieke dossiers (stadhuis, centrum Nijkerk, zwembad).

Gegeven het feit dat alle partijen de fractie van ChristenUnie-SGP zagen als toekomstige coalitiepartij, heb ik doorgevraagd op andere opties dan de voorkeursoptie. Ook de voorkeursoptie van ChristenUnie-SGP heb ik nader verkend bij CDA en PRO21.

Zowel VVD als De Lokale Partij gaven openingen voor een andere coalitie dan hun voorkeursoptie. ChristenUnie-SGP gaf aan een verdere verkenning van hun voorkeursoptie (ChristenUnie-SGP, PRO21 en CDA) wenselijk te achten. Er was wel veel zorg over de opstelling van het CDA. Hier zou stevig mee moeten worden gesproken.

CDA gaf aan een verdere verkenning van een coalitie CDA, ChristenUnie-SGP en PRO21 van harte te ondersteunen.

PRO21 gaf aan graag samen te willen werken met ChristenUnie-SGP. Het vertrouwen in een duurzame samenwerking met het CDA ontbrak. Ze wensen geen verdere verkenning van een coalitie ChristenUnie-SGP, PRO21 en CDA.

Kortom: een patstelling op de voorkeursoptie van ChristenUnie-SGP.

Twee bilaterale gesprekken (14 en 16 april)

Ten einde scherp te krijgen dat PRO21 niet bereid zou zijn om een coalitie met het CDA aan te gaan, is op verzoek van ChristenUnie-SGP op zaterdag 14 april onder mijn leiding een gesprek gehouden tussen PRO21 en ChristenUnie-SGP. PRO21 heeft opnieuw duidelijk gemaakt geen coalitie met het CDA te willen vormen.

Omdat ook bij ChristenUnie-SGP er grote zorgen waren over de opstelling van het CDA heeft er, op hun verzoek, op maandag 16 april een intensief gesprek tussen deze beide fracties plaatsgevonden onder mijn leiding.

Dinsdagochtend meldde Marina Lanting dat de fractie van ChristenUnie-SGP onvoldoende perspectief ziet in een coalitie met het CDA. Samenwerking met PRO21 ziet de fractie als wenselijk.

Daarna heb ik de balans opgemaakt die mij tot onderstaand advies brengt.

Advies

Zowel ChristenUnie-SGP als PRO21 hebben aangegeven onvoldoende vertrouwen te hebben in samenwerking met het CDA. Overigens hebben ook de VVD en De Lokale Partij hun zorgen over het CDA uitgesproken. Daarmee zal de grootste partij, die tevens een zetel gewonnen heeft bij de verkiezingen, geen deel uitmaken van de geadviseerde toekomstige coalitie.

Vast staat voorts dat, naast ChristenUnie-SGP en PRO21, ook de VVD en De Lokale Partij aangeven dat ze vinden dat ChristenUnie-SGP en PRO21 deel moeten uitmaken van een toekomstige coalitie.

Uitgaande van een drie partijen-college kom ik tot het advies om een formateur te benoemen die een coalitie van ChristenUnie-SGP, PRO21 en VVD verder onderzoekt en vorm geeft. Naast het CDA maakt dan ook De Lokale Partij, die een zetel heeft verloren bij de verkiezingen, geen deel uit van de geadviseerde toekomstige coalitie.

Dick van Hemmen,
informatieur.

Bijlage: opdracht informatieur.